

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fracties van PvdA Mw. M. Fokke;
PVM Mw. T. Meese; PVV Dhr. R. Betsch;
LPM Mw. K. Nuyts; SAB Dhr. JK. Gorren;
50Plus Dhr. B. van Est; Groep Gunther Dhr. J. Gunther

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP	DATUM	BIJLAGEN
Vragen ex art. 47 RvO inzake Sint Pietersberg, Natuurmonument en plan van transformatie ENCI	31 januari 2020 Verzonden 31-01-2020	1
BEHANDELD DOOR	TELEFOONNUMMER	ONZE REFERENTIE
K. Gybels	043 350 4678	2020-00538
E-MAILADRES	FAXNUMMER	UW REFERENTIE
Karin.gybels@maastricht.nl	---	---

Geachte dames en heren,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de vragen die uw fracties gesteld hebben in het kader van artikel 47 van het Reglement van Orde.

Vraag 1:

Bent u op de hoogte van het feit dat Natuurmonumenten verschillende reeds lang bestaande (wandelpaden) op de berg heeft gebarricadeerd?

Antwoord 1:

Ja.

Vraag 2:

Gaat u Natuurmonumenten daarop aanspreken?

Antwoord 2:

Nee. Dit ligt namelijk buiten de invloedssfeer van de gemeente. De provincie bepaalt welke mate van recreatie al dan niet schadelijk is voor het Natura 2000-gebied. Natuurmonumenten heeft, als eigenaar van het gebied, de plicht om randvoorwaarden uit het beheerplan Natura-2000 uit te voeren en te handhaven. Ten behoeve van natuurherstel kunnen al decennia bestaande paden (tijdelijk) afgesloten worden. Dit is vergelijkbaar met bijvoorbeeld de maatregelen in de Hoge Fronten voor de muurhagedis.

Naar aanleiding van de berichtgeving hebben we wel ambtelijk navraag gedaan bij provincie en Natuurmonumenten. Zij hebben ons geïnformeerd dat het dichtleggen van een aantal paden verschillende achtergronden heeft. De Sint Pietersberg is een van de drukstbezochte natuurgebieden in Nederland. Natuur en recreatie gaan er samen. Op de Sint Pietersberg is weinig bos. De weinige bossen die er zijn, zijn belangrijke schuil- en nestplaatsen voor bijvoorbeeld das, ree en uil. De combinatie van schuilplaats en recreatie gaat echter niet altijd samen. Vandaar dat met name een aantal paden die in de loop der tijd dwars door deze bossen zijn ontstaan, dichtgelegd zijn.

Een bijkomende reden is de veiligheid voor recreanten. In de bossen op de Sint Pietersberg staan essen met de roetschorsziekte. Deze bomen sterven langzaam af. Als gevolg van de ziekte breken

Vragen ex art. 47 RvO

DATUM
31 januari 2020

soms takken af of vallen hele bomen om. Dit vormt een gevaar voor recreanten. Natuurmonumenten zou deze bomen preventief kunnen kappen, maar door afgebroken takken en omgevallen bomen te laten liggen, wordt een bijdrage geleverd aan de diversiteit in het ecosysteem.

Vraag 3:

Graag ontvangen wij ter informatie het nieuwe plan van Natuurmonumenten. Klopt het dat in dit plan wordt gesproken over inkomsten uit parkeergelden, horeca, betaling voor rondleidingen in de groeve, entree voor de waterspeelplek en entree voor de groeve? Ook zou de groeve daarnaast begrazen gaan worden door schapen.

Antwoord 3:

Het alternatief voorstel van Natuurmonumenten is opgenomen als bijlage in de Notitie Toelichting Startdocument Plan van Transformatie ENCI-gebied. Deze notitie is bijgevoegd bij het raadsstuk 2020-01880 (Startdocument Plan van Transformatie ENCI-gebied), dat geagendeerd is voor de stadsronde van 1 februari, de raadsronde van 18 februari en de raad van 10 maart 2020. Het klopt dat de door u genoemde onderwerpen deel uitmaken van het voorstel van Natuurmonumenten.

Vraag 4:

Sinds wanneer bent u van bovenstaande plannen van Natuurmonumenten op de hoogte?

Antwoord 4:

Het eerste voorstel van Natuurmonumenten, waar de genoemde onderwerpen ook in waren opgenomen, is op 24 april 2019 aan de gemeente en de overige partners voorgelegd. Hierover is uw raad geïnformeerd via de raadsinformatiebrief van 29 mei 2019 (2019-15472). De huidige versie van het alternatief voorstel van Natuurmonumenten is gepresenteerd in een bestuurlijk overleg op 1 november 2019. Op 6 november 2019 heeft het college de presentatie ontvangen. Zoals gemeld in de raadsinformatiebrief van 10 december 2019 kende dit voorstel nog te veel onduidelijkheden voor het college om dit eerder al aan uw raad voor te leggen.

Vraag 5:

Ook willen we graag de "evaluatie" die SOME op het plan van transformatie heeft gedaan.

Antwoord 5:

SOME rapporteert over de voortgang via haar jaarverslagen. Het [jaarverslag voor 2018](#) en de voortgaande jaren zijn beschikbaar op de website van SOME: www.enci-gebied.nl/documenten.

Vraag 6:

Op welke punten wordt het plan van transformatie/ontwikkelingen m.b.t. de ENCI door PAS geraakt? Zijn dat bv de verkeersbewegingen?

Antwoord 6:

De consequenties van de uitspraak van de Raad van State inzake het PAS op het PvT zijn toegelicht in de informatieronde op 27 augustus 2019, de presentatie hiervan is beschikbaar in het [raadsdossier ENCI](#).

De PAS-uitspraak heeft consequenties op alle activiteiten waarbij fossiele brandstoffen verbrand worden: sloop, bouw, verwarming, en verkeersbewegingen (op benzine of diesel) van

DATUM
31 januari 2020

personenauto's, vrachtwagens, schepen, bussen, bromfietsen etc. Daarnaast speelt het ook bij de schaapskooi een rol.

Vraag 7:

Graag ontvangen wij de MER en passende beoordeling die in het kader van het concept bestemmingsplan voor het gebied zijn gemaakt.

Antwoord 7:

Bij het opstellen van het concept ontwerp bestemmingsplan zijn het planMER en de toelichting op het bestemmingsplan geïntegreerd in één document, de Beschrijving- en Effectrapportage (BER). In de BER waren de gevolgen van het voornemen voor de milieukwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit en de eventuele mitigerende maatregelen en randvoorwaarden voor het bestemmingsplan integraal terug te vinden. De Passende Beoordeling maakte als Bijlage P onderdeel uit van de geïntegreerde toelichting op het bestemmingsplan.

Het eindconcept van de BER d.d. 30 maart 2018 en de bijlagen A t/m R zijn vanwege de omvang niet als bijlage toegevoegd maar zullen digitaal ter beschikking gesteld worden aan de griffie. Daarbij moet nadrukkelijk de kanttekening geplaatst worden dat het gaat om een concept stuk zonder formele status, dat niet is aangepast aan de actualiteit in relatie tot de actuele stikstof depositie/PAS-problematiek.

Vraag 8:

Heeft de sluiting van de ENCI een positieve ontwikkeling op de stikstof?

Antwoord 8:

Indien de bedrijfsvoering van ENCI stopt, zal feitelijk de stikstofbelasting in de omgeving dalen. De huidige natuurwetvergunning voor stikstofuitstoot van ENCI blijft echter van kracht, en kan mogelijk voor nieuwe initiatieven gebruikt worden door middel van "extern salderen". Dit wordt momenteel onderzocht. In dat geval zijn de mogelijkheden afhankelijk van de koers van de (huidige of eventueel toekomstig nieuwe) eigenaar van het bedrijventerrein. Zolang de situatie van de omliggende Natura2000-gebieden niet verbetert, zal het verder toevoegen van nieuwe functies lastig vergunbaar zijn.

Vraag 9:

- Wat betekent het feit dat er nog steeds geen bestemmingsplan is vastgesteld voor de activiteiten binnen het gebied?
- Hebben alle huidige activiteiten een deugdelijke juridische grondslag?

Antwoord 9:

In bestaande bestemmingsplannen zijn de vigerende bestemmingen vastgelegd. Voor de groeve geldt de bestemming 'Natuur' op grond van het bestemmingsplan 'Buitengebied – Sint Pietersberg, Jekerdal en Cannerberg' zoals dat in 2013 is vastgesteld. De gronden zijn met name bestemd voor natuurontwikkeling en extensieve recreatie. Voor de gronden van het bedrijfsterrein van ENCI geldt de bestemming 'Industrie' op grond van het bestemmingsplan 'Buitengebied – Sint Pietersberg, Jekerdal en Cannerberg' zoals dat in 1978 is vastgesteld.

(a.) Het feit dat er nog geen bestemmingswijziging heeft plaatsgevonden heeft geen consequenties omdat (b.) alle huidige activiteiten, een deugdelijke juridische grondslag hebben voor zover bij de gemeente bekend (provincie bevoegd gezag).

DATUM
31 januari 2020

Vraag 10:

- a. Wat betekent de brief van de Commissie Herbestemming Monumenten concreet?¹
- b. Kunt u ons die brief doen toekomen?

Antwoord 10:

- a. *De Commissie pleit voor behoud, bescherming en herbestemming van het ENCI-complex in zijn geheel. De Commissie verzoekt aan de Minister om het College van Rijksadviseurs te vragen hun visie te geven op een toekomstperspectief, waarin de samenhang van de ENCI behouden, beschermd en herbestemd wordt.*

Na het ontvangen van een afschrift van de brief van de Commissie aan de Minister hebben wij de Commissie uitgenodigd voor overleg. De Commissie wil dit echter pas inplannen nadat de Minister een standpunt heeft ingenomen. Omdat dit op zijn vroegst pas in februari verwacht wordt, is de Commissie er ambtelijk op geattendeerd dat ENCI ver gevorderd is met de voorbereiding van de sloop van het oven 8 complex, in lijn met de verplichting hiertoe uit het PvT.

- b. *Ja, zie bijlage 1.*

Vraag 11:

Wanneer wordt de Centrale Allee gerealiseerd?

Antwoord 11:

ENCI heeft aangegeven te zullen voldoen aan haar verplichtingen uit het PvT. Dit omvat ook de realisatie van de Centrale Allee. Het ontwerp is nagenoeg gereed maar de planning voor de realisatie is nog niet vastgesteld.

Vraag 12:

- a. Wat gebeurt er als Natuurmonumenten het eigendom niet overgedragen wil krijgen?
- b. Wie is dan aan zet?

Antwoord 12:

Deze vragen zijn niet aan de orde want het eigendom van de groeve is per 2 januari 2020 door ENCI via de provincie aan Natuurmonumenten overgedragen.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Gert-Jan Krabbendam
Wethouder Klimaat & Energie, Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit,

¹ https://m.limburger.nl/cnt/dmf20200106_00139784/behoud-fabriekscomplex-enci

COMMISSIE
HERBESTEMMING
MONUMENTEN

Hare Excellentie
Mevrouw Mr. Drs. I.K van Engelshoven
Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16375
2500 BJ 's-GRAVENHAGE

Apeldoorn, 27 november 2019

Hooggeachte Mevrouw de Minister,
Hooggeachte Mevrouw Van Engelshoven,

Allereerst nogmaals onze hartelijke dank voor uw aanwezigheid en voor uw warme woorden tijdens de uitreiking van de herbestemmingsprijs op zaterdag 16 november jl. in Arnhem.

Als voorzitter van uw Commissie Herbestemming Monumenten benader ik u met een verzoek inzake een complexe vastgelopen herbestemmingscasus: het betreft het ten zuiden van Maastricht gelegen ENCI-complex van de Eerste Nederlandse Cement Industrie.

Bij de ENCI is meer dan 90 jaar, van 1926 tot 2018, cement geproduceerd van eigen bodem. Het terrein is als industrieel landschap omvangrijk en indrukwekkend. Met het oog op sluiting van het overgrote deel van de fabriek in 2018, is in 2009 een Plan tot Transformatie opgesteld en zijn tussen vijf partijen afspraken gemaakt: HeidelbergCement (eigenaar van de ENCI), de gemeente Maastricht, de provincie Limburg, Natuurmonumenten en omwonenden.

Lovenswaardige en inspirerende onderdelen van dit plan, dat in de basis heel degelijk is, zijn gerealiseerd, waaronder de transformatie van de groeve tot natuurgebied. Echter, partijen hebben zich in 2009 contractueel gecommitteerd aan een perspectief voor het bebouwde terrein, waarin veel historische gebouwen en opstallen worden gesloopt.

Uw commissie is echter van mening dat dit complex historisch gezien van zo'n grote betekenis is voor Nederland, dat actie noodzakelijk is om het te behoeden voor eenzelfde lot als het erfgoed van de mijnbouw in Limburg beschoren is geweest.

Voor een betekenisvol toekomstperspectief van dit industrielandschap is inzet op behoud en herbestemming, in plaats van sloop, nodig; inzet op behoud van afzonderlijke opstallen *in samenhang met* de productielijnen waarvan zij deel uitmaakten en *in samenhang met* het omringende landschap (de groeve). Het is onvoldoende om een aantal losse gebouwen te bewaren zonder de logica en logistiek tussen deze ankerpunten te bewaren.

COMMISSIE
HERBESTEMMING
MONUMENTEN

De stikstofproblematiek biedt thans 'uitstel van executie', omdat de geplande sloop niet per 1 januari 2020 hoeft te beginnen, maar waarschijnlijk tot de tweede helft 2020 uitgesteld moet worden.

Als commissie willen wij ons inzetten voor behoud, bescherming en herbestemming van dit unieke ensemble op het ENCI-terrein. Om dit te bereiken, zouden wij u willen verzoeken het College van Rijksadviseurs te vragen hun visie te geven op een toekomstperspectief, waarin de samenhang van de ENCI behouden, beschermd en herbestemd wordt. Tevens ben ik benieuwd naar uw gedachten over het mogelijk aanwijzen van bepaalde delen van de ENCI als Rijksmonument, daar slechts sommige onderdelen thans een beschermde status genieten.

De hoge industriële, cultuurhistorische en landschappelijke waarde, de kracht en de uniciteit van het ENCI-complex verdienen deze extra kans op een volwaardige balans tussen industrieel gebruik, herbestemming en natuurbeleving voor alle Maastrichtenaren en de hele regio.

Gaarne verneem ik van u.

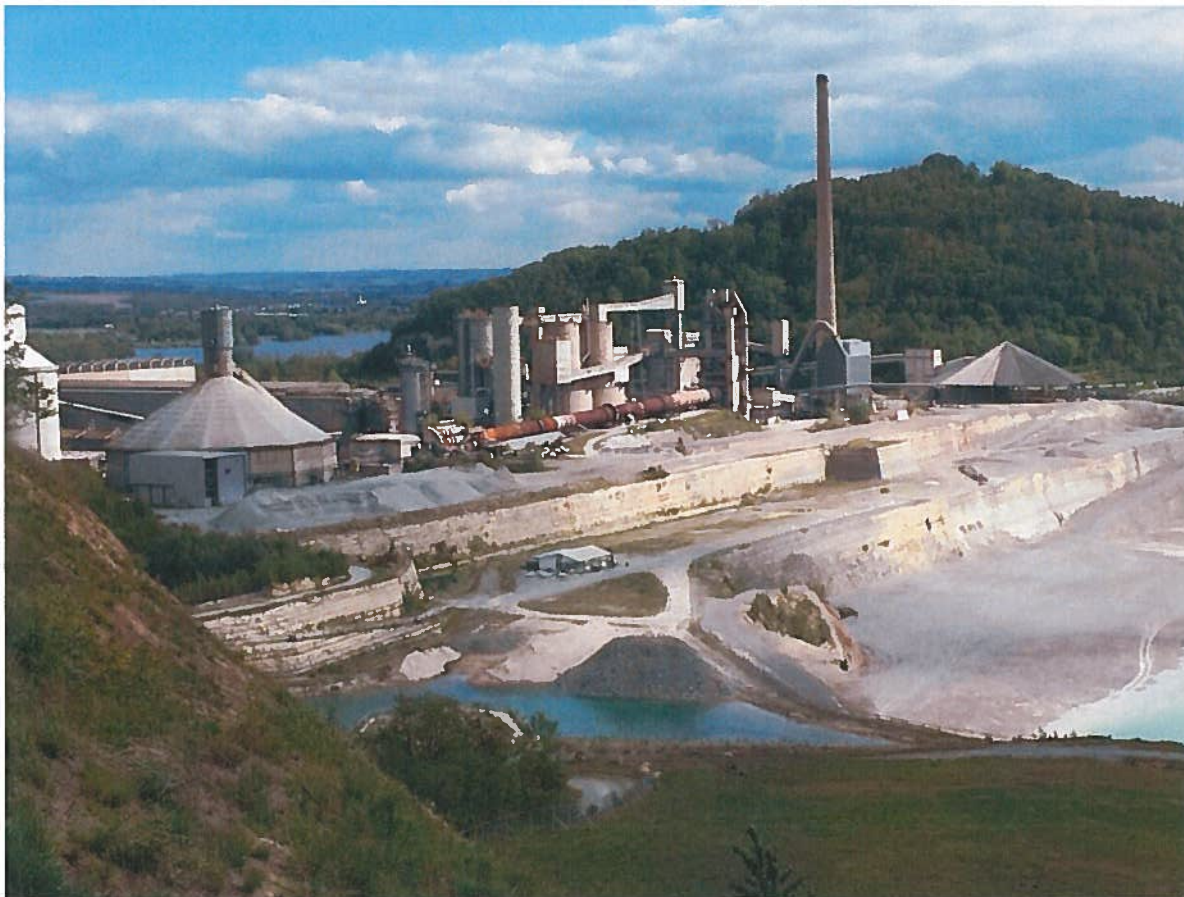
Met gevoelens van de meeste hoogachting en met een hartelijke groet,

Prof. Mr. Pieter van Vollenhoven
Voorzitter Commissie Herbestemming Monumenten

Bijlagen: (Lucht)foto's ENCI-terrein

Het ENCI-complex gezien vanaf de westzijde met op de voorgrond de groeve, in het midden de cementovens met productielijnen en linksachter de Maas.

De cementoven: een enorme stalen 'pijp' draait rond op stalen rollen waardoor de klinker (aangevoerd vanuit silo's op de achtergrond) wordt vermalen. Geheel rechts de verbrandingsovens (aan elke kant drie) die de warmte produceren die door de pijp werd gestuwd.

Uitkijkplatform St. Pieter, op het hoogste punt van de groeve

Zicht op de mergelgangen (oude mergelwinning) in de St. Pietersberg